

I 2004 fik Kræftens Bekæmpelse en del henvendelser fra forældre, som fortalte, at deres børn i skolen havde fået at vide, at de sagtens kunne ryge vandpibe uden at tage skade eller blive afhængige. Vi så en fare i, at børn og unge får at vide, at vandpiberygning er mindre skadeligt end cigaretrygning, eller måske ligefrem bliver opfordret til at ryge vandpiber med det argument, at det ikke er skadeligt og ikke gør en afhængig. Udbredelsen af en sådan opfattelse ville kunne få flere børn og unge til at starte med at ryge vandpibe, hvilket ville betyde en stigning i det samlede antal af rygere og muligvis også på længere sigt antallet af cigaret-rygere.

Vi satte os derfor for at undersøge, hvor udbredt denne opfattelse er, samt at fremskaffe dokumentation for vandpiberygningens skadevirkninger og dens afhængighedsskabende egenskaber.

Det viste sig hurtigt, at der findes begrænsede mængder videnskabeligt dokumentation på området. Vi fandt kun 17 videnskabelige artikler og ingen viden om udbredelse af vandpiberygning i Danmark. Samtidig fandt vi, at myten om uskadelighed i høj grad er udbredt via medierne, dvs. over internettet, i aviser og på tv. Vi fandt det nødvendigt at afskaffe denne myte, da den videnskabelige dokumentation på trods af sit begrænsede omfang viser, at vandpiberygning er forbundet med de samme helbredsrisikofaktorer som cigaretrygning.

I forsøg på at afskaffe myten om vandpiberygning udsendte vi en pressemeddelelse om vandpiberygning, tilføjede information på vores netsteder (www.cancer.dk, www.liv.dk og www.sundskole.nu) og udsendte en skrivelse vedrørende problematikken til alle landets grundskoler og ungdomsuddannelser. I skrivelsen vedlagde vi videnskabelig dokumentation samt opfordrede underviserne til at give reel information og vejledning til eleverne. Der blev desuden sendt et forslag til Indenrigs- og Sundhedsministeren om at sikre reel information om vandpiberygning, og der blev opfordret til at gennemføre en informationskampagne.

Hos Kræftens Bekæmpelse frygter vi som sagt, at flere vil starte med at ryge vandpibe, idet børn og unge oplever, at det er lettere at starte med at ryge vandpibe sammenlignet med cigaretter. Vandpiberøgen er f.eks. ikke nær så stærk og varm som cigarettrøgen, og vandpiberygere vil derfor ikke på samme måde som cigaretrygere have dårlige minder forbundet med de første hiv. De vil samtidig ikke skulle vænne deres krop til at inhalere røgen, idet inhalering er en helt naturlig del af vandpiberygning. Desuden er vandpiberygning forbundet med en social samhørighed, som mange unge ønsker og som skaber et miljø, der nemt fastholder den unge i et forbrug af vandpibetobak. Samtidig kan man frygte, at de unge vandpiberygere vil have nemmere ved at begynde at ryge cigaretter efterfølgende.

Til at belyse emnet vandpiberygning har vi i løbet af 2005 og i starten af 2006 indsamlet nye videnskabelige artikler om vandpiberygning samt fulgt debatten i medierne. Desuden har vi gennemført en række undersøgelser, som har forsøgt at afdække, hvor mange der rent faktisk ryger vandpibe. Alt dette vil vi præsentere i denne rapport.

Vi håber, at denne rapport vil blive brugt af beslutningstagere, således at man kan sikre mere reel information i medierne og på uddannelsesinstitutionerne. Samtidig håber vi, at rapporten kan være til gavn for de personer, der arbejder med børn og unges sundhed.

Projekt Børn, Unge & Rygning
2006